

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2021 și a sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 29 august 2017, în cauza penală privindu-l pe

Cernopișciuc Igor XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.10.2016 – 29.08.2017 (prima instanță);
2. 18.11.2020 – 02.02.2021 (instanța de apel);
3. 24.05.2021 – 12.10.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 29 august 2017, Cernopișciuc Igor a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Cernopișciuc Igor, la data de 8 august 2016 aproximativ la orele 12:00, având intenția sustragerii bunurilor altei persoane, în timp ce se afla în Piața Verde din or. Anenii Noi, având intenția sustragerii a bunurilor altei persoane, profitând de neatenția lui Tolicova Tatiana a sustras din buzunarul de la cămașa portmoneul la prețul de 100 lei și bani în sumă de 175 lei, care se aflau în portmoneu, însă în timpul când ultimul a dorit să se sustragă cu portmoneul a fost surprins de către Tolicova Tatiana, astfel, victimei iar fi cauzat un prejudiciu în sumă de 275 lei.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 192 alin. (1) Cod penal – „*Pungășia, adică acțiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către inculpat, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă și să-i fie schimbat tipul penitenciarului, invocând că, pedeapsa este prea aspră, partea vătămată nu are careva pretenții față de acesta, este invalid și are un copil minor la întreținere, prima instanță a constatat incorect și a aplicat prevederile art. 72 Cod penal, eronat a stabilit ca să execute pedeapsa cu închisoarea în penitenciar de tip închis, or în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) Cod Penal, în penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție, (4) în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2021, s-a admis apelul, s-a casat sentința în partea stabilirii categoriei penitenciarului, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Cernopișciuc Igor recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal și condamnat la 1 an 6 luni închisoare, urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, de unele circumstanțe reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de personalitatea dânsului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, de persoana inculpatului.

În acest sens, instanța de apel a indicat că, la stabilirea pedepsei, prima instanță a ținut cont de faptul că inculpatul s-a eschivat de la examinarea cauzei fiind înștiințat de nenumărate ori despre data, locul și ora examinării cauzei, conform încheierii Judecătoriei Anenii Noi din 20 martie 2017, inculpatul a fost dat în căutare, cu eliberarea unui mandat de arest privind aplicarea măsurii preventive arestul pe un termen de 30 zile, din momentul reținerii, la data de 27.03.2017 fiind intentat dosar de căutare cu nr. 2017250047 în privința lui Cernopișciuc Igor, prima instanță în temeiul prevederilor art. 321 al (2) Cod de procedură penală, a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, de faptul că inculpatul a fost condamnat anterior de mai multe ori, fiind condamnat și pentru infracțiuni similare, inculpatul a continuat să comită infracțiuni.

Mai mult, instanța de apel a conchis că, în privința lui Cernopișciuc Igor se reține săvârșirea infracțiunii în stare de **recidivă periculoasă** conform art. 34 alin. (2) Codul penal, or, dânsul fiind anterior condamnat la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, săvârșite cu intenție, pedeapsa fiindu-i numită cu aplicarea art. 82 alin. (2) Cod penal.

Totodată, instanța de apel, privitor la tipul penitenciarului unde inculpatul

urmează să-și execute pedeapsa închisorii, a reiterat că reieșind din prevederile art. 72 alin. (4) Cod penal, și din Legea nr. 163/2 din 20.07.2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative, au fost făcute modificări la art. 72 alin. (4) Cod penal: a fost exclus „pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă”, astfel, instanța de apel a statuat că, ținând cont de modificările efectuate, inculpatul urmează a executa pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către inculpat la data de 27 aprilie 2021 și la data de 14 iunie 2021, neindicând nici un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei și a sentinței, cu stabilirea unei pedepse mai blânde, invocând argumente similare cu cele indicate în apel(pct. 2 din prezenta decizie)

5. La recursul ordinar declarat de către inculpat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul în Secția reprezentare a învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, indicând că este inadmisibil ca vădit neîntemeiat motivând prin faptul că instanțele de judecată și-au argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite inculpatului, au ținut cont în deplina măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, stabilindu-i o pedeapsă echitabilă.

6. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, recursul ordinar declarat de către inculpat la data de 27 aprilie 2021 urmează a fi admis, iar recursul ordinar declarat de către inculpat la data de 14 iunie 2021 urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

6.1 Referitor la recursul ordinar declarat de către inculpat declarat la data de 27 aprilie 2021:

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze parțial decizia atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi

prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi – evazivi, reprezintă motiv de casare.

Lecturând textul recursului, Colegiul penal lărgit constată că, recurentul își exprimă dezacordul doar cu faptul că pedeapsa aplicată este prea aspră, astfel instanța de recurs ordinar supune verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată, în sensul că s-a aplicat pedeapsa închisorii cu executare, fiind individualizată contrar prevederilor legale.

Colegiul penal lărgit notează că din analiza materialelor cauzei, rezultă cert că atât prima instanță cât și instanța de apel au apreciat obiectiv prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, cumulul de probe administrat la urmărirea penală și examinate în ședința de judecată a primei instanțe, descrise în sentință, menținută de instanța de apel, astfel prima instanță corect a adoptat și instanța de apel a menținut soluția de condamnare a lui Cernopișciuc Igor, în baza art. 192 alin. (1) Cod penal „*Pungășia, adică acțiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare*”.

Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel greșit a aplicat prevederile art. 82 alin. (2) Cod penal, în privința inculpatului Cernopișciuc Igor recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit concluzionează că, instanța de apel la argumentarea soluției de menținere a sentinței în partea stabilirii mărimii pedepsei cu închisoarea cu aplicarea prevederilor art. 82 alin. (2) Cod penal, a motivat prin faptul că „*În privința lui Cernopișciuc Igor se reține săvârșirea infracțiunii în stare de recidivă periculoasă conform art. 34 alin. (2) Cod penal, or, dânsul fiind anterior condamnat la închisoare pentru o infracțiune deosebit de grave și excepțional de grave, săvârșite cu intenție, pedeapsa fiindu-i numită cu aplicarea art. 82 alin. (2) Cod penal.*”

Colegiul penal lărgit a conchis că instanța de apel eronat a stabilit în privința inculpatului recidiva periculoasă din următoarele considerente.

Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 12 iunie 2012, în privința inculpatul Cernopișciuc Igor a fost aplicată recidiva simplă(f.d. 46).

Conform art. 111 alin. (1) lit. h) Cod penal: *Se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni grave – dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei.*

Conform rezultatelor verificării persoanei Cernopișciuc Igor pe evidențele operative din 10.08.2016(f.d. 27 – 31), inculpatul a fost eliberat după ispășirea pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 12 iunie 2012, la data de 15.03.2016.

În continuarea, Colegiul penal lărgit indică că, inculpatul a săvârșit o infracțiune ușoară în prezenta cauză la data de 08.08.2016, adică în interiorul acelor 6 ani prevăzuți de art. 111 alin. (1) lit. h) Cod penal, astfel, instanța de recurs ordinar conchide că, în privința inculpatului conform art. 34 alin. (1) Cod penal, se stabilește recidiva simplă, nu periculoasă.

Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, prevederile art. 34 alin. (2) lit. a) Cod penal, au fost abrogate prin Legea nr. 163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, adică după adoptarea sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 29.08.2017 prin care în privința inculpatului s-a stabilit recidiva periculoasă conform art. 34 alin. (2) lit. a) Cod penal, care l-a momentul pronunțării sentinței erau în vigoare.

În urma modificărilor operate prin Legea nr. 163 din 20.07.2017 în vigoare din 20.12.2017, recidiva periculoasă se consideră doar când persoana anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă sau deosebit de gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

În cauza prezentă, inculpatul neavând antecedentele stinse, conform art. 111 alin. (1) lit. h) Cod penal, a săvârșit o infracțiune ușoară, or, infracțiunea prevăzută de art. 192 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare până la 2 ani, conform art. 16 alin. (2) Cod penal: Infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani inclusiv.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit statuează că, în privința inculpatului se stabilește recidiva simplă și nu recidiva periculoasă cum a stabilit instanța de apel, ignorând modificările operate prin Legea nr. 163 din 20.07.2017 în vigoare din 20.12.2017 și art. 10 Cod penal.

Astfel, la stabilirea pedepsei în privința inculpatului, nu urmează a fi aplicate prevederile art. 82 Cod penal.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide că există temei legal pentru casarea deciziei instanței de apel și a sentinței în partea stabilirii pedepsei, deoarece la individualizarea pedepsei, instanța de apel greșit a aplicat dispozițiile art. 34, 10, 82 Cod penal.

Conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea

specială a prezentului cod, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul ordinar declarat de către inculpat la data de 27 aprilie 2021, urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei în partea stabilirii pedepsei, în speță confirmându-se temeiul pentru recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, cu aplicarea unei pedepse echitabile în limitele sancțiunii.

6.2 Cât ține de recursul inculpatului declarat la data de 14.06.2021, Colegiul penal lărgit constată că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2021, a fost pronunțat la 02 februarie 2021 în prezența inculpatului Cernopișciuc Igor și a avocatului său Zgherea V., fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 160 – 163), în aceeași zi fiind comunicată și data pronunțării deciziei integrale – 02 martie 2021, modul și termenul de atac a deciziei.

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțată integral la 02 martie 2021, curge de la această dată și a expirat la 02 aprilie 2021.

În acest context, Colegiul penal lărgit reține că, inculpatul, a depus recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, conform ștampilei oficiului poștal de plic pe data de 14 iunie 2021, adică peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca careva argumente privind depunerea tardivă a recursului.

În acest sens, Colegiul penal lărgit statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide, că recursul ordinar declarat la 14 iunie 2021, de către inculpat urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind declarat peste termen.

7. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către inculpat la 14.06.2021.

Admite recursul ordinar declarat de către inculpat la 27.04.2021, casează în partea stabilirii pedepsei decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2021 și sentința Judecătorei Anenii Noi din 29 august 2017, în cauza

penală privind-l pe **Cernopișciuc Igor XXXXX**, rejudecă cauza în această parte, pronunțând următoarea hotărâre:

Lui Cernopișciuc Igor Boris, condamnat în baza art. 192 alin. (1) Cod penal, i se aplică pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1(un) an 4(patru) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei de calculat din 12.10.2021 cu includerea în acest termen a termenului reținerii, termenului de arest preventiv și termenul pedepsei deja executate din 02.10.2020 până la 12.10.2021.

În rest se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **11 noiembrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion